

<http://www.ijlssse.com>

An Analysis of Ancient Greek Tragedies in the Context of The Concept of Citizenship*

id Tuğba Kafadar, Assoc. Prof. Dr., Corresponding Author
Erciyes University, Türkiye
tugbakafadar@erciyes.edu.tr
Orcid ID: 0000-0002-4573-9250

id Mustafa Kemal Pınarbaşı, Master Student
Erciyes University, Türkiye
mustafakemalpınarbasi@gmail.com
Orcid ID: 0009-0002-1323-2030

id Mehmet Ali Demir, Master Student
Erciyes University, Türkiye
alimehmetalidemir@gmail.com
Orcid ID: 0009-0002-2064-2548

Article Type: Research Article

Received Date: 13.06.2024

Accepted Date: 16.12.2024

Published Date: 31.21.2024

Plagiarism: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software

Doi: 10.29329/ijlssse.2024.1081.03

Citation: Kafadar, T., Pınarbaşı, M. K., & Demir, M. A. (2024). An analysis of Ancient Greek tragedies in the context of the concept of citizenship. *International Journal of Life Science and Social Studies Education (IJLSSSE)*, 2(1), 72-90.

*A part of this study was presented orally at the International Symposium on Social Studies Education (USBES) 2024.

Abstract

The aim of this study is to analyze Ancient Greek tragedy texts in terms of citizenship. For this purpose, tragedy texts written by Euripides, Aeschylus and Sophocles were analyzed. The research was designed within the scope of qualitative research and the data were obtained through document analysis. The data obtained from the research were analyzed with the content analysis technique. The results obtained in the research results are as follows: In the Ancient Greek tragedy texts, patriotism was found to be the most important value that citizens should have, while hard work, gender equality, cleanliness, thrift and animalism were found to be the least important. The skills that citizens should possess in the texts are critical thinking, self-control, decision-making, legal literacy, political literacy, leadership, and at the least, recognizing stereotypes and prejudices, perceiving change and continuity, discussion and using evidence. As for the duties and responsibilities that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts, the most important ones are: putting one's homeland above everything else, then being able to find solutions to the problems of the people and protecting the people, being courageous, being responsible, and the least important ones are obeying the law, being helpful, and military duty. In other studies to be conducted, countries can be examined comparatively in terms of citizenship with the concept of citizen in the current education systems and Ancient Greek tragedy or different texts that may be related to the past.

Anahtar Kelimeler: Ancient Greece, tragedy, citizenship.

Introduction

Democracy, which dates back to the early periods of Ancient Greece, has acquired different meanings in many fields and in different forms of government throughout the ages. Democracy is a compound of the Greek words *dêmos* (people) and *kratêin* (to rule) (Tietze, 2016). Citizenship, one of the fundamental concepts of democracy, has taken on a more complex meaning today, whereas in the past it was used by the French revolutionaries as a concept representing equality (Heater, 1999). In Aristotle, one of the philosophers of Antiquity, while the concept of citizen is far from covering the entire “people” and indicates a privileged position, the bond of citizenship is in a privileged position (Kiran, 2019). In this respect, citizenship, in Ancient Greece's own system, differs from the citizenship narrative of today's democracy and includes specific completions within itself.

Although the origins of tragedy are defined literally as “goat song” (Liddell and Scott 1940), tragedy, in the sense in which it was discovered in Athens, took place in the culture as plays performed at the vintage festivals organised in the name of Dionysus, the god of wine (Sowerby, 2012). After this period, primitive tragedy and Greek tragedy were separated, and the contents of the tragedies performed gained a mythological, religious and political identity. At the moment when the absolute power of power began to dissolve with the social movement in the ancient period and democracy began to be discussed in the agoras, the birth of tragedy began (Mordeniz, 2008). The term theatre, derived from the Ancient Greek *theáomai* “to look, to watch” verb root with the suffix “+têr”, which makes the name of tool, profession and place from the verb (Harper, 2024), is a word that has reached the whole world by passing into Latin and French over time. The word's self-existence begins with the transfer of the hunting rituals developed by human beings as a result of the hunting-gathering period to other individuals. The hunter returning to his cave and telling others how he caught his prey constitutes a rough

imitation of the hunting process. In order to make the transfer of these hunting techniques and imitations to others more realistic, animal skins, bones, different simple tools are used as costumes and decorations in order to make the actual movement more permanent in human education (Fuat, 2010). Although all these ritual stages and tools of imitation reveal the beginning of theatre, this primitive drama also forms the basis of education and training in terms of its use as an informal educational tool (Konur, 2001). This most primitive way of education shows that human beings have existed in nature through the transfer of knowledge in every age, and that this accumulation has been provided with different methods for the transfer of knowledge as long as it has existed. The imitations made in any way whatsoever become the property of groups and societies in the process that lasts for ages with the effect of human being being a social being.

While societies use many methods, techniques and materials for the transfer of knowledge, skills, values and traditions, the use of all these to make the student effective in education even today extends to teaching with drama (Genç, 2003). The birth of tragedy in the ancient period is a didactic activity that both exists in a sense inherent in the adaptation of the people to the social order and appeals to all cognitive and affective perceptions of the people in the political order, involving protection and struggle (Bonnard, 2004). Didacticism, on the other hand, contains “-dens” i.e. “learning” in its word origin and the didactic includes what is “related to education” (Harper, 2024), and in every period of tragedy, the didactic concepts in it have evolved to the purpose of citizenship education. Because the position of tragedy in Athenian democracy in this period, together with comedy, was agoras, festivals, public spaces, that is, democratic spaces. The importance of tragedy is that it is the greatest instrument for historians and philosophers to develop their speeches on the rights of the people and to defend the people in these places (Bonnard, 2004). The development of this instrument from these ages to the present day, with the transfer of inevitable sufferings, losses, death scenes, social shocking defeats, events that make the society despair to the stage as a dialogue and the transformation of this stage into a social learning space, has shaped the oldest meeting scenes between the power and the people, while shaping the basic philosophy of citizenship education based on these basic texts (Roselli, 2011). Althusser (1965) focused on the identification of the audience of the theatrical with the work on the stage, and emphasised that when this identification occurs not only in feelings but also in values, the audience will identify with the ideology desired by the one on the stage. In this context, since tragedies are a field where citizenship education is given, how is the concept of citizen expressed in Ancient Greek tragedies? This question constitutes the problem sentence of the research. It is expected that the research will make a significant contribution to the field by determining how the concept of citizen is expressed in Ancient Greek tragedy texts and providing information about how today's concept of citizen has been reached. Today, with the formation of the concept of global citizenship, we see that individuals from different cultures have common values and skills. Although different cultural societies show different characteristics from each other in general, it is possible to talk about common values and skills that are accepted by everyone. For this reason, the tragedy texts written in Ancient Greece, where the concept of citizenship, which constitutes the problem sentence of this study, was first used, were analyzed in terms of the concept of citizenship. With this study, which values, skills and duties and responsibilities that

citizens should have from past to present show similarities and differences with today. This study has tried to reveal the results of this study. In addition, since there is no such study in the literature, it is thought that it will fill a gap in the field.

The aim of the study is to examine the concept of citizenship in Ancient Greek tragedy texts. In this direction, answers to the following questions were sought:

1. What are the values in ancient Greek tragedy texts?
2. What are the citizenship skills in ancient Greek tragedy texts?
3. What are the duties and responsibilities of citizens in ancient Greek tragedy texts?

Method

Research Design

The research was carried out with qualitative research method. Qualitative research is the presentation of events and perceptions in a natural environment with a holistic approach (Yıldırım & Şimşek, 2011). In research, it is important to determine a research design appropriate to the problem statement (Merriam, 2013). The reason for the preference of qualitative research method is that qualitative research design was preferred in order to examine the artefacts of the past in detail.

Source of Data

The data in the study were determined according to the purposeful sampling method. Purposive sampling is a method that contributes to the acquisition of findings through in-depth examination of situations containing rich data (Patton, 1987). The data sources of the study consisted of twenty tragedy texts written by Euripides, Aeschylus and Sophocles, the most known tragedy writers of Ancient Greece. The reason for choosing ancient Greek tragedy texts as data source is that these texts were written within the framework of a didactic understanding by addressing political issues.

Data Collection and Analysis

The data of the study were collected by document analysis method. According to Yıldırım and Şimşek (2021), in cases where observation or direct interview cannot be obtained in a qualitative research, data can be collected by using the document analysis method alone. The documents of this study consist of twenty tragedy texts written by Euripides, Aeschylus and Sophocles.

In the process of analyzing the data of the research, the data were analyzed with the content analysis technique. While analyzing, the data were first analyzed separately and then together by the researchers and the data were described. While analyzing the data, codes were extracted from the texts by the researchers within the scope of the research questions. These codes were grouped under common categories. The codes collected under the tables were also sorted according to their frequency density. While analyzing the data, a part of the research text was analyzed by an external independent researcher. In this way, the difference between the findings of the external independent researcher and the researchers was examined, and

since the similarity rate was high, the analysis was continued by the researchers and the findings were reached. The findings were supported with direct quotations from the texts.

Ethical Permits of Research:

In this study, all the rules specified to be followed within the scope of "Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive" were complied with. None of the actions specified under the heading "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics", which is the second part of the directive, have been taken.

Ethics Committee Permission Information:

Ethical approval was not required as the data in this study were not collected on persons or other living beings and were obtained from publicly published documents.

Findings

The findings obtained from twenty tragedy texts written by the ancient Greek tragedy writers Euripides, Aeschylus and Sophocles are given below. The findings are discussed in three sections in terms of values, skills and duties and responsibilities. The findings obtained as a result of the study are presented below.

Table 1.

Values that Citizens should have in Ancient Greek Tragedy Texts

Values	<i>f</i>		<i>f</i>
Patriotism	238	Self-esteem	34
Friendship	86	Admit your mistakes	33
Justice	86	Giving importance to family unity	30
Bravery	86	Couresty	26
Integrity	82	Sensitivity-common sense	25
Freedom	81	Belonging	25
Rational behaviour	74	Solidarity	24
Respectability	72	Humility	22
Hospitality	71	Patience	22
To be able to react to injustice	64	Tolerance	17
Morality - virtue	60	Peace	16
Sacrifice	59	Appreciation	15
Merit	57	Equality	13
Responsibility	49	Autonomy	9
Trust	46	Humanism	8
Love	46	Respect and love for the environment	8
Independence	44	Diligence	6
Self-confidence	44	Gender equality	3
Benevolence	43	Cleaniless	3
Compassion	42	Thrift	2
Respect	37	Animal patriotism	2
Fidelity	37		
Being a example	35		

According to Table 1, the following findings were found as the values that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts: The most common value is patriotism (f=238), followed by friendship (f=86), justice (f=86), bravery (f=86), integrity (f=82), freedom (f=81), rational behaviour (f=74), respectability (f=72), hospitality (f=71), to be able to react to injustice (f=64) morality–virtue (f=60), sacrifice (f=59), merit (f=57), responsibility (f=49), trust (f=46), love (f=46), independence (f=44), self-confidence (f=44), benevolence (f=43), compassion (f=42), respect (f=37), fidelity (f=37), being an example (f=35), self-esteem (f=34),

admit your mistakes (f=33), giving importance to family unity (f=30), courtesy (f=26), sensitivity-common sense (f=25), belonging (f=25), solidarity (f=24), humility (f=22), patience (f=22), tolerance (f=17), peace (f=16), appreciation (f=16), equality (f=13), autonomy (f=9), humanism (f=8), respect and love for the environment (f=8) and the least values were diligence (f=6), gender equality (f=3), cleanliness (f=3), thrift (f=2) and animal patriotism (f=2). An example of a tragedy text in Aeschylus (2012) about the value of patriotism, which is the most frequently reached value, can be given as follows:

*“Now I call out to you, to you,
O young men whose moustache is not yet grey, and O old men of old age!
Increase the strength of your body,
So much so, in defence of our city,
So that we can defend the temples of our country's gods,
And so, we will protect our children and our beloved motherland
Let us honour our protecting gods!
Because you played on the meadows of your homeland as a child,
He looked after you, he carried all your burdens
and equip them to be loyal citizens,
He raised you and brought you to these days of service...”*

As exemplified in the excerpt, in the tragedy *Seven Against Thebes* written by the Ancient Greek poet Aeschylus, the importance of loyal citizenship towards the homeland and the importance of defending the city against enemies appear as an example that enables this text to be associated with citizenship value.

Table 2.

Skills that Citizens should have in Ancient Greek Tragedy Texts

Skills	<i>f</i>		<i>f</i>
Critical thinking	232	Problem solving	90
Self-audit	173	Partnership	85
Decision making	167	Empathy	73
Legal literacy	161	Reconciliation	72
Political literacy	144	Recognising stereotypes and prejudices	65
Leadership	143	Perceiving change and continuity	57
Foresight	141	Argument	56
Perceiving space	136	Using evidence	52
Adaptability	131		
Financial literacy	106		

According to Table 2, the following findings were found as the skills that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts: The most common skill is critical thinking (f=232), followed by self-audit (f=173), decision-making (f=167), legal literacy (f=161), political literacy (f=144), leadership (f=143), foresight (f=141), perceiving space (f=136), adaptability (f=131), financial literacy (f=106), problem solving (f=90), partnership (f=85), empathy (f=73), reconciliation (f=72) and the least common skills are recognising stereotypes and prejudices

(f=65), perceiving change and continuity (f=57), argument (f=56) and using evidence (f=52). As an example of the critical thinking skill, which is the most frequently, achieved skill, the following quote from a tragedy text written by Euripides (2012) can be given as an example:

*“The insensate creature has no ability to feel pain at all,
Only wise men hear; in the minds of wise men
If there is excessive reason, it does not go unpunished...”*

In the given quotation, a critical approach on the freedom of thinking is seen and a society in which those who use their minds are punished is criticised. As seen in this example, the importance of free thought and critical thinking is emphasised.

Table 3.

Duties and Responsibilities that Citizens should have in Ancient Greek Tragedy Texts

Duties and responsibilities	f
Putting your homeland above many things	217
Finding solutions to the problems of the people and protecting the people	135
Being courageous	108
Being responsible	96
Obeying the law	83
Being helpful	57
Military duty	56

According to Table 3, the following findings were found as the duties and responsibilities that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts: The most common duty and responsibility is putting your homeland above many things (f=217), followed by finding solutions to the problems of the people and protecting the people (f=135), being courageous (f=108), being responsible (f=96), and the least common ones are obeying the law (f=83), being helpful (f=57), and military duty (f=56). When the tragedy texts are analysed, the most common duty and responsibility, “putting your homeland above many things”, can be exemplified with the following quotation from the text Antigone written by the Ancient Greek poet Sophocles (2012):

*“Anyone whose relatives
If he puts it above love of country
I don't take him for granted, because I...
I cannot remain silent when the state is in danger,
I cannot consider enemies of the country as my friends.
Let's keep this in mind:
Our existence is in the shadow of this state.”*

In these verses on love of homeland, there is a direct example of the phenomenon of “putting your homeland above many things”, which is also related to citizenship values. This tragedy excerpt, written in the first person, exemplifies the most prominent finding of the table of duties and responsibilities. This example from Sophocles also expresses an aspect in which values and duties and responsibilities are intertwined. This is because a tragedy text, in which

values and duties and responsibilities are combined and a text is intended to educate them implicitly or explicitly, will not hesitate to advise the future according to its shortcomings. In addition to all of this, the finding that the quote's clear message contains also refers to many values, skills and duties and responsibilities.

Discussion and Conclusion

The results obtained in the study in which Ancient Greek tragedy texts were analysed in terms of citizenship concepts are as follows. The following results were obtained in Ancient Greek tragedy texts as the values that citizens should have. The most common values in these texts are patriotism, followed by friendship, justice, being brave, honesty, freedom, acting rationally, respect, hospitality, being able to react to injustice, morality-virtue, altruism, merit, responsibility, trust, love, independence, self-confidence, benevolence, compassion, respect, loyalty, and being an example, self-respect, acceptance of mistakes, caring for family unity, kindness, sensitivity-common sense, belonging, solidarity, humility, patience, tolerance, peace, appreciation, equality, autonomy, humanism, respect for the environment, love, and the concepts of industriousness, gender equality, cleanliness, thrift, and animalism were the least. As the skills that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts, critical thinking, self-audit, decision-making, legal literacy, political literacy, leadership, and at least the skills of recognising stereotypes and prejudice, perceiving change and continuity, discussion, autonomy and using evidence were found in the texts examined. As for the duties and responsibilities that citizens should have in Ancient Greek tragedy texts: the most common duty and responsibility is putting your homeland above many things, and then, respectively, being able to produce solutions to the people's problems and protect their people, being courageous, being responsible, and at least to obey the law, being helpful, and military duty. It is clearly seen that the findings are compatible with the inherent purpose of tragedy. Because, as a result of the tragedy nature of the analysed works, these results were obtained as a result of the inherent purpose of tragedy "Every passionate state takes place in a common movement: Pride rises, jealousy bends and hides, shame descends, boasting turns..." (Lecoq, 1987, p. 152). The catastrophe narrative in the tragic is important (Tobin, 1966). In accordance with this definition, the fact that tragedy contains a purification, teaching and didactic form has also ensured that it inevitably contains many values, skills, duties and responsibilities. As the study shows, the fact that the most common values, skills, duties and responsibilities are directly related to the concept of citizenship shows that a politicised tragic narrative is detectable in Ancient Greek texts. The wide range of results in the fields of values, skills, duties and responsibilities in Ancient Greek tragedies is directly related to the fact that the Ancient Greek polis included many institutions and structures that were organised ahead of their time compared to other state formations, included comprehensive definitions of citizenship in their own laws, and shaped the state-public connection in a way that would set an example even for Rome in later dates (Blanck, 1999).

Even though citizenship has had different meanings in different ages, the approach of humanity to the phenomenon of "citizen" as been similar throughout the ages. When the laws made since ancient times, the decisions made by states or all kinds of diplomatic texts are analysed, there are values, skills and responsibilities that a citizen should always have. Today,

although these are concretely established and supervised by institutions, it cannot be said that they have been put forward without being influenced by the past. As the study reveals, while there are many values, skills and responsibilities that have been transferred from Ancient Greece to the present day, there are also many that have lost their importance today. Citizenship education, which is addressed by the modern approaches of today's world, focuses on ensuring the adaptation of individuals to society and raising effective citizens. In line with this purpose, the policies of countries also change (Üstel, 2014). It is undeniable that each country has put forward a cumulative system of values by making use of both its own history and the history of other countries. As revealed in this study, the fact that the results contain similar concepts with today, that these concepts are included in tragedies, which are literary texts, that these tragedies are staged in places where the public is intertwined, and that they are tried to be adopted by the society in a covert or overt way stand out as a policy that overlaps with today. According to Delil (2024), the term citizenship is used in Ancient Greece in a similar sense to today. The results of this study also support the results obtained from the research.

As societies and institutions change and transform, it is essential to ensure that each society transforms without losing its own dynamics, traditions, customs and national instruments. The fact that legislators and authorities are conducting policies with the awareness of all these is a clear situation that can be seen in today's world countries. This policy, which has not changed since the history of humanity, creates an adjacent situation with the teachings of the past affecting the future. The fact that tragedy contains a lot of the political brings to mind the concept of catastrophe, which can be defined both as the end of a staging and as the destruction of values (Pavis, 1996). In a Nietzschean perspective, the destruction that results from an experience that ends in catastrophe is seen as a perspective that reconstructs values and transforms the tragic into the affirmation of life (Ravenhill, 2001). What is clearly understandable in this perspective is that both the creation and the destruction of values are in the hands of human beings, resulting in the concept of decadence. Decadence is the fact that humanity, which holds the creation of values in its hands, also witnesses the collapse of its values over time and is in the process of value creation again (Köse, 2008), and as a result of this process, human beings, faced with catastrophe, i.e. disaster, create their own values, cultural elements and beliefs again. The destructions experienced in the resolution scenes of tragedies are important in terms of creating an opportunity for the reconstruction of values. The values narrative in Nietzsche's (2016) *The Birth of Tragedy (Die Geburt der Tragödie aus dem Geiste der Musik)* includes the re-evaluation of values and the creation of new values as a result of this catastrophe and decadence cycle.

It is seen that the examination of tragedies in terms of values education is important in terms of criticism of values, destruction of values and reconstruction of values as a result of what happens in the cycle of the exposition-node-resolution of tragedy plays (Öztürk & Çığır Dikyol, 2013). When we consider the results of the research as a whole, it is seen that the results obtained are derived from the catastrophes (catastrophe) experienced in the node sections in terms of values in the event cycles of the tragedies examined and the lives reconstructed in the solution section. The structure of Ancient Greece, which is open to transformation within itself, has carried the concrete remains of this transformation to the present day in terms of

philosophy, sciences and culture (Kostara, 2022). The fact that there are many values rather than the frequencies of the values obtained in the study shows that Ancient Greece did not have a closed mind structure towards different cultures and therefore different values. When we examine the ancient Greek tragedy texts in terms of skills and responsibilities, which are the other basic characteristics of the citizen, it is seen that there are many skills and responsibilities. When these results are evaluated, it is seen that there are basic features that today's citizens should have. In general, the results obtained from the research show that when we look at the characteristics of the concept of citizen depicted in Ancient Greek tragedy texts, there are similarities with the concept of citizen today.

Recommendations

Based on the results of the research, the following suggestions can be developed: In the research, the concept of citizen in Ancient Greek theatre texts was examined. In other studies to be conducted, countries can be examined comparatively in terms of citizenship with the concept of citizen in the current education systems and Ancient Greek tragedy or different texts that may be related to the past. In this way, it can be useful to reveal similarities and differences between the past and the current concept of citizenship.

In other studies, the concept of citizenship can be taken and analysed with different dimensions. In the research, data were collected through document analysis, and different data collection techniques can be employed in similar studies. The data obtained in this study can be integrated into the existing education systems of the countries and the lost values can be kept alive.

References

- Aeschylus (2012). *Seven Against Thebes*. Richer Resources.
- Althusser, L. (1965). Notes sur un théâtre matérialiste. *Esprit*, 312(12), 946–965.
- Blanck, H. (1999). *Eski Yunan ve Roma'da yaşam* [Einführung in das Privatleben der Griechen und Römer]. (İ. Tanrıkut, Trans.). Arion.
- Bonnard, A. (2004). *Antik Yunan uygarlığı I*. [Civilisation Grecque I]. (K. Kurtgözü, Trans.). Evrensel Basım.
- Delil, N. (2024). Eski Yunan'da bir vatandaşlık örneği: Atina [An example of citizenship in Ancient Greek: Athens]. *Neuşehir Hacı Bektaş Veli University Journal of ISS*, 14(4), 2152-2177.
- Euripides. (2012). *Elektra*. [Electra]. (Y. Onay, Trans.). Mitos Boyut.
- Fuat, M. (2010). *Tiyatro tarihi* [History of theater]. Mitos Boyut.
- Genç, N. (2003). Eğitimde yaratıcı dramının alınması [The reception of the creative drama in education]. *Hacettepe University Journal of Education*, (24) 196-205.
- Harper, D. (2024). *Didactic*. Online etymology dictionary. Retrieved September 18, 2024, from https://www.etymonline.com/word/didactic#etymonline_v_8544.
- Heater, D. (1999). *What is citizenship?* Polity Press.
- Kıran, A. (2019). Aristoteles, devlet, köleler ve vatandaşlık [Aristotle, the state, slavery and citizenship]. *The Black Sea International Scientific Journal*, (44), 350-359.
- Konur, T. (2001). *Devlet-tiyatro ilişkisi: Geçmişten günümüze örneklerle devlet-tiyatro ilişkisinde belli başlı sistemler* [State-theater relationship: Major systems in the state-theater relationship with examples from the past to the present]. Dost.
- Kostara, E. (2022). *Traces of transformation theory in Ancient Greek tragedy*. Routledge.
- Köse, D. (2008). *Nietzsche felsefesi, modernizm, ahlak ve immoralizm* [Philosophy of Nietzsche, modernism, morality and immoralism]. (Publication No. 218843) [Master thesis, Gazi University]. National Thesis Center.
- Lecoq J. (1987). *Le théâtre du geste: Mimes et acteurs*. Bordas.
- Lidell, H., & Scott, R. (1940). *A Greek-English lexicon*. Clarendon.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desenler ve uygulama için bir rehber* [Qualitative research: A guide to design and implementation]. (S. Turan, Trans.). Nobel Akademik.
- Mordeniz, C. (2008). *Tragedya ve taziye: Rene Girard'ın tragedya yorumu üzerine düşünceler* [Tragedy and condolence: Reflections on Rene Girard's interpretation of tragedy]. Cogito.
- Nietzsche, F. W. (2016). *Tragedyanın doğuşu* [The birth of tragedy] (M. Tüzel, Trans.). Türkiye İş Bankası.
- Öztürk, M., & Çığır Dikyol, D. (2013). Antik Yunan tragedyasında değerler eğitimine dair izler [Traces related to 'the values education' in Ancient Greek tragedy]. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 323-334.
- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Sage.
- Pavis, P. (1996). *L'Analyse des spectacles*. Editions Nathan.
- Ravenhill, M. (2001). *Plays 1: Shopping and failing, faust is dead, handbag, some explicit polaroids*. Methuen Drama.
- Roselli, D. K. (2011). *Theater of the people: Spectators and society in Ancient Athens*. University of Texas.
- Sowerby, R. (2012). *Yunan kültür tarihi* [Greek cultural history]. İnkılap.
- Tietze, A. (2016). *Tarihi ve etimolojik Türkiye Türkçesi lügati* [Historical and etymological Turkish Turkish dictionary]. Türkiye Bilimler Akademisi.
- Tobin, R. W. (1966). Tragedy and catastrophe in seneca's theater. *The Classical Journal*, 62(2), 64-70.
- Üstel, F. (2014). *Makbul vatandaşın peşinde: II. Meşrutiyet'ten bugüne vatandaşlık eğitimi* [In pursuit of the acceptable citizen: Citizenship education from the Second Constitutional Monarchy to today]. İletişim.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* [Qualitative research methods in social sciences]. Seçkin.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. baskı) [Qualitative research methods in social sciences] (12nd ed.). Seçkin.

BIOGRAPHICAL NOTES

Contribution Rate of Researchers

Author 1: 33%

Author 2: 33%

Author 3: 33%

Conflict Statement

There is no conflict of interest that the author will declare in the research.

Notice of Use of Artificial Intelligence

The authors did not utilise any artificial intelligence tools for the research, authorship and publication of this article.

Antik Yunan Tragedyalarının Vatandaşlık Kavramı Bağlamında İncelenmesi

<http://www.ijlsse.com>

Özet

Araştırmada, Antik Yunan tragedya metinlerinin vatandaşlık açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Euripides, Aiskülos ve Sofokles tarafından kaleme alınan tragedya metinleri incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma kapsamında tasarlanmış olup veriler doküman incelemesi aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler ise içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarında elde edilen sonuçlar şu şekildedir: Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşın sahip olması gereken değerler olarak çoğunlukla vatanseverlik en az olarak ise çalışkanlık, cinsiyet eşitliği, temizlik, tasarruf ve hayvanseverliktir. Metinlerde vatandaşların sahip olması gereken beceriler olarak ise en çok eleştirel düşünme ve sonra sırasıyla öz denetim, karar verme, hukuk okuryazarlığı, politik okuryazarlık, liderlik ve en az olarak ise kalıp yargı ve ön yargıyı fark etme, değişim ve sürekliliği algılama, tartışma ve kanıt kullanmadır. Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşların sahip olması gereken görev ve sorumluluklar olarak ise en çok vatanını birçok şeyden üstün tutmak ve sonra sırasıyla halkın sorunlarına çözümler üretebilmek ve halkını korumak, cesaretli olmak, sorumluluk sahibi olmak ve en az olarak ise yasalara uymak, yardımsever olmak, askerlik görevidir. Yapılacak olan diğer çalışmalarda da ülkeler şu anki mevcut eğitim sistemlerinde yer alan vatandaş kavramı ile Antik Yunan tragedya veya geçmişe ait ilgili olabilecek farklı metinler vatandaşlık açısından karşılaştırmalı olarak incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Antik Yunan, tragedya, vatandaşlık.

Giriş

Antik Yunan'ın erken dönemlerinden bugüne kadar uzanan demokrasi, çağlar boyunca birçok alanda, farklı yönetim biçimleri içerisinde farklı anlamlar edinmiştir. Demokrasi, kelime anlamı olarak Yunanca dêmos (halk) ve kratéin (hüküm sürmek) kelimelerinin bir bileşimidir (Tietze, 2016). Demokrasinin temel kavramlarından biri olan vatandaşlık günümüzde daha karmaşık bir anlamı ifade ederken geçmiş süreçte Fransız devrimciler tarafından eşitliği temsil eden bir kavram olarak kullanılmıştır (Heater, 1999). Antik Çağ'ın filozoflarından Aristoteles'te vatandaş kavramı "halk"ın tamamını kapsamaktan uzak ve ayrıcalıklı bir konum olarak belirtirken vatandaşlık bağı, ayrıcalıklı bir konumda bulunur (Kıran, 2019). Bu yönüyle vatandaşlık, Antik Yunan'ın kendi sisteminde bugünün demokrasisinin vatandaşlık anlatısından ayrılarak, kendi içinde spesifik tamamlamaları içerir.

Antik dönemde toplumsal devinim ile iktidarın mutlak gücünün çözülmeye başladığı ve demokrasinin artık agoralarda tartışılmaya başladığı anda tragedyanın da doğuşu başlamıştır (Mordeniz, 2008). Eğitimin bu en ilkel yolu, insanın her çağda bilgi aktarımı sayesinde doğada var olduğunu, var olduğu sürece de bilgi aktarımı için farklı yöntemler ile bu

birikimin sağlandığını göstermektedir. Her ne şekilde olursa olsun yapılan taklitler, insanın sosyal bir varlık oluşunun da etkisiyle gruplara ve çağlar süren süreçte toplumlara mal olur.

Tragedyalar vatandaşlık eğitiminin verildiği bir alan olması nedeniyle, Antik Yunan tragediyalarında vatandaş kavramı nasıl ifade edilmektedir? Sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Günümüz küresel vatandaşlık kavramının oluşmasıyla birlikte farklı kültürlerden gelen bireylerin ortak değer ve becerilere sahip olduklarını görmekteyiz. Farklı kültürel toplumlar birbirlerinden genel olarak farklı özellikler gösterse de genel olarak insanı insan yapan herkes tarafından kabul edilen ortak değer ve becerilerden söz etmek mümkündür. Bu nedenle bu çalışmanın problem cümlesini oluşturan vatandaşlık kavramının ilk kullanılmaya başladığı Antik Yunan'da yazılan tragedya metinleri vatandaşlık kavramı yönünden incelenmiştir. Bu çalışmayla birlikte geçmişten günümüze vatandaşın sahip olması gereken hangi değer, beceri ve görev sorumluluklar günümüz ile benzerlik ve farklılık göstermektedir. Bu çalışma sonuçları ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın amacı, Antik Yunan tragedya metinlerinde yer alan vatandaşlık kavramının incelenmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Antik Yunan tragedya metinlerinde yer alan değerler nelerdir?
2. Antik Yunan tragedya metinlerinde yer alan vatandaşlık becerileri nelerdir?
3. Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşın görev ve sorumluluklar nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırma, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmalar doğal bir ortamda olay ve alguların bütüncül bir yaklaşımla ortaya konmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Yapılan araştırmalarda, problem cümlesine uygun bir araştırma deseni belirlemek önemlidir (Merriam, 2013).

Verilerin Kaynağı

Çalışmada veriler amaçlı örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme, zengin veri içeren durumların, derinlemesine incelenmesi yoluyla bulguların edinilmesine katkı sağlayan bir yöntemdir (Patton, 1987).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın veri kaynaklarını, Antik Yunan'ın en bilinen tragedya yazarları olan Euripides, Aiskhülos ve Sofokles'in yazmış olduğu yirmi adet tragedya metinleri oluşturmuştur. Antik Yunan tragedya metinlerinin veri kaynağı olarak seçilmesinin sebebi, bu metinlerin politik konuları ele alarak didaktik bir anlayış çerçevesinde yazılmış olmasıdır.

Araştırmanın verilerinin analizi sürecinde ise içerik analizi tekniği ile veriler analiz edilmiştir. Analiz edilirken araştırmacılar tarafından önce ayrı ayrı sonra biraraya gelinerek veriler analiz edilmiş ve veriler betimlenmiştir. Elde edilen bulgular ise metinlerden alınan doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Araştırmanın Etik İzinleri:

Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerin hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri:

Bu çalışmadaki veriler kişiler ve diğer canlılar üzerinden toplanmadığı ve kamuya açık olarak yayınlanmış dokümanlardan elde edildiği için etik onay gerekli değildir.

Bulgular

Tablo 1.

Antik Yunan Tragedya Metinlerinde Vatandaşın Sahip Olması Gereken Değerler

Değerler	<i>f</i>		<i>f</i>
Vatanseverlik	238	Özsaygı	34
Dostluk	86	Hatalarını kabullenme	33
Adalet	86	Aile birliğine önem verme	30
Cesur olma	86	Nezaket	26
Dürüstlük	82	Duyarlılık-sağduyu	25
Özgürlük	81	Aidiyet	25
Akılcı davranma	74	Dayanışma	24
Saygınlık	72	Alçakgönüllülük	22
Misafirperverlik	71	Sabır	22
Haksızlıklara tepki verebilmek	64	Hoşgörü	17
Ahlâk - erdem	60	Barış	16
Fedakârlık	59	Takdir etmek	15
Liyakat	57	Eşitlik	13
Sorumluluk	49	Özerklik	9
Güven	46	Hümanizm	8
Sevgi	46	Çevreye saygı ve sevgi	8
Bağımsızlık	44	Çalışkanlık	6
Özgüven	44	Cinsiyet eşitliği	3
Yardımseverlik	43	Temizlik	3
Merhamet	42	Tasarruf	2
Saygı	37	Hayvanseverlik	2
Vefa	37		
Örnek olmak	35		

Tablo 1'e göre Yunan tragedya metinlerinde vatandaşların sahip olması gereken değerler olarak şu bulgulara ulaşılmıştır: En çok ulaşılan değer vatanseverlik (f=238) ve sonra sırasıyla dostluk (f=86), adalet (f=86), cesur olma (f=86), dürüstlük (f=82), özgürlük (f=81), akılcı davranma (f=74), saygınlık (f=72), misafirperverlik (f=71), haksızlıklara tepki verebilmek (f=64), ahlâk-erdem (f=60), fedakârlık (f=59), liyakat (f=57), sorumluluk (f=49), güven (f=46), sevgi (f=46), bağımsızlık (f=44), özgüven (f=44), yardımseverlik (f=43), merhamet (f=43) saygı (f=37), vefa (f=37), örnek olmak (f=35), özsaygı (f=34), hatalarını kabullenme (f=33), aile birliğine önem verme (f=30), nezaket (f=26), duyarlılık-sağduyu (f=25), aidiyet (f=25), dayanışma (f=24), alçakgönüllülük (f=22), sabır (f=22), hoşgörü (f=17), barış (f=16), takdir etmek (f=16), eşitlik (f=13), özerklik (f=9), hümanizm (f=8), çevreye saygı ve sevgi (f=8) ve en az olarak ise çalışkanlık (f=6), cinsiyet eşitliği (f=3), temizlik (f=3), tasarruf (f=2) ve hayvanseverlik (f=2) olarak elde edilmiştir.

Tablo 2.

Antik Yunan Tragedya Metinlerinde Vatandaşın Sahip Olması Gereken Beceriler

Beceriler	f		f
Eleştirel düşünme	232	Problem çözme	90
Öz denetim	173	İş birliği	85
Karar verme	167	Empati	73
Hukuk okuryazarlığı	161	Uzlaşma	72
Politik okuryazarlık	144	Kalıp yargı ve önyargıyı fark etme	65
Liderlik	143	Değişim ve sürekliliği algılama	57
İleri görüşlülük	141	Tartışma	56
Mekânı algılama	136	Kanıt kullanma	52
Uyum sağlama	131		
Finansal okuryazarlık	106		

Tablo 2'ye göre Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşların sahip olması gereken beceriler olarak şu bulgulara ulaşılmıştır: En çok ulaşılan beceri eleştirel düşünme (f=232) ve sonra sırasıyla öz denetim (f=173), karar verme (f=167), hukuk okuryazarlığı (f=161), politik okuryazarlık (f=144), liderlik (f=143), ileri görüşlülük (f=141), mekânı algılama (f=136), uyum sağlama (f=131), finansal okuryazarlık (f=106), problem çözme (f=90), iş birliği (f=85), empati (f=73), uzlaşma (f=72) ve en az olarak ise kalıp yargı ve ön yargıyı fark etme (f=65), değişim ve sürekliliği algılama (f=57), tartışma (f=56),) ve kanıt kullanma (f=52) olarak elde edilmiştir.

Tablo 3.

Antik Yunan Tragedya Metinlerinde Vatandaşın Sahip Olması Gereken Görev ve Sorumluluklar

Görev ve Sorumluluklar	f
Vatanını birçok şeyden üstün tutmak	217
Halkın sorunlarına çözümler üretebilmek ve halkını korumak	135
Cesaretli olmak	108
Sorumluluk sahibi olmak	96
Yasalara uymak	83
Yardımsaver olmak	57
Askerlik görevi	56

Tablo 3'e göre Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşların sahip olması gereken görev ve sorumluluklar olarak şu bulgulara ulaşılmıştır: En çok ulaşılan görev ve sorumluluk vatanını birçok şeyden üstün tutmak (f=217) ve sonra sırasıyla halkın sorunlarına çözümler üretebilmek ve halkını korumak (f=135), cesaretli olmak (f=108), sorumluluk sahibi olmak (f=96), ve en az olarak ise yasalara uymak (f=83), yardımsaver olmak (f=57), askerlik görevi (f=56) olarak elde edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Antik Yunan tragedya metinlerinin vatandaşlık kavramları açısından incelendiği çalışmada elde edilen sonuçlar şu şekildedir: Vatandaşların sahip olması gereken değerler olarak Antik Yunan tragedya metinlerinde şu sonuçlar elde edilmiştir. Bu metinlerde değerler olarak en çok vatanseverlik ve en az olarak ise çalışkanlık, cinsiyet eşitliği, temizlik, tasarruf ve hayvanseverlik kavramlarına ulaşılmıştır. Antik Yunan tragedya metinlerinde vatandaşların sahip olması gereken beceriler olarak ise en çok eleştirel düşünme ve en az olarak ise kalıp yargı ve ön yargıyı fark etme, değişim ve sürekliliği algılama, tartışma ve kanıt kullanma becerileri incelenen metinlerde tespit edilmiştir. Antik Yunan tragedya metinlerinde, vatandaşların sahip olması gereken görev ve sorumluluklar olarak ise en çok ulaşılan görev ve sorumluluk, vatanını birçok şeyden üstün tutmak; en az olarak ise yasalara uymak,

yardımsaver olmak, askerlik görevi olarak ulaşılmıştır. Rastlanılan sonuçların tragedyanın içkin amacıyla uyduğu açıkça görülmektedir. Zira ele alınan eserlerin tragedya oluşunun bir sonucu olarak bu sonuçların elde edilmesinde, tragedyanın kendi özünde yer alan “Her tutkusal durum ortak bir hareket içerisinde yer alır: Gurur yükselir, kıskançlık eğrilir ve gizlenir, utanç alçalır, övünme döner...” (Lecoq, 1987, s. 152) şeklinde trajik olandaki katastrofi anlatısı önem arz etmektedir. Bu tanıma uygun olarak tragedyanın bir arınma, öğreti ve didaktik biçim içermesi, kendi içinde kaçınılmaz birçok değer, beceri ve görev ve sorumluluk içermesini de sağlamıştır. Çalışmanın da gösterdiği üzere, değer, beceri, görev ve sorumluluk sonuçlarında en fazla rastlanılanların direkt vatandaşlık kavramı ile ilişkili olması, politize olmuş bir trajik anlatının Antik Yunan metinlerinde saptanabilir olduğunu göstermektedir.

Vatandaşlık, her çağda başka anlamlar taşımış olsa dahi, insanoğlunun “vatandaş” olgusuna yaklaşımı çağlar boyunca benzerlik göstermiştir. Antik çağlardan bu yana yapılan yasalar, devletlerin verdiği kararlar veya her türlü diplomatik metinler incelendiğinde, bir vatandaşın her daim sahip olması gereken değerler, beceriler ve sorumluluklar bulunmaktadır. Günümüzde bunlar her ne kadar somut şekilde kurumlar tarafından oluşturulup denetlenmekte olsa da geçmişten etkilenmeksizin ortaya konuldukları söylenemez. Çalışmanın da ortaya koyduğu üzere, Antik Yunan’dan günümüze aktarılmış birçok değer, beceri ve sorumluluk göze çarparken, günümüzde önemini kaybetmiş birçoğu da mevcuttur. Günümüz dünyasının modern yaklaşımlarının ele aldığı vatandaşlık eğitimi, bireylerin topluma uyumunu sağlamak ve etkin vatandaşlar yetiştirmek üzerinedir. Bu amaç doğrultusunda ülkelerin politikaları da değişim göstermektedir. Her ülkenin hem kendi tarihinden hem de diğer ülkelerin tarihinden yararlanarak kümülatif bir değerler sistemi ortaya koymuş olması yadsınamazdır. Bu çalışmada da ortaya koyulduğu üzere, sonuçların günümüzle benzer kavramlar içermesi, bu kavramların edebi metinler olan tragedyalarda yer alması, halkın iç içe olduğu yerlerde bu tragedyaların sahnelenmesi ve gizil veya açık şekilde topluma bunların benimsetilmeye çalışılması da günümüzle örtüşen bir politika olarak göze çarpmaktadır. Delil’e (2024) göre de vatandaşlık terimi Eski Yunan’da günümüz ile benzer anlamda kullanılmaktadır. Bu çalışma sonuçları da araştırmadan elde edilen sonuçları destekler niteliktedir.

Değerler eğitimi açısından tragedyaların incelenmesinin, tragedya oyunlarının serim-düğüm-çözüm döngüsünde yaşananların sonucunda; değerlerin eleştirisi, değerlerin yıkımı ve tekrar değerlerin inşası bakımından önem arz ettiği görülmektedir. Araştırma sonuçlarını bütün olarak ele aldığımızda, elde edilen sonuçların, incelenen tragedyaların olay döngüleri içinde değerler bakımından düğüm bölümlerinde yaşanan felaketler (catastrophe) ve çözüm bölümünde yeniden inşa edilen yaşantılardan çıkarıldığı görülmektedir. Antik Yunan’ın kendi içerisinde dönüşmeye açık yapısı; felsefe, bilimler ve kültür açısından da bu dönüşümün somut kalıntılarını günümüze taşımıştır. Zira çalışmada elde edilen değerlerin frekanslarından ziyade birçok değerlere rastlanmış olması, Antik Yunan’ın farklı kültürlere ve dolayısıyla farklı değerlere yönelik kapalı bir zihin yapısının olmadığını göstermektedir. Vatandaşın taşıdığı diğer temel özellikler olan beceri ve görev sorumluluklar açısından da Antik Yunan tragedya metinlerini incelediğimiz de ise birçok beceri ve görev sorumluluk yer aldığı görülmektedir. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde ise günümüz vatandaşın sahip olması gereken temel özellikler olduğu görülmektedir. Genel olarak araştırmadan elde edilen sonuçlarda Antik Yunan

tragedya metinlerinde tasvir edilen vatandaş kavramı özelliklerine bakıldığı zaman günümüz vatandaş kavramı ile benzerlikler görülmektedir.

Öneriler

Araştırma sonuçlarından hareketle şu öneriler geliştirilebilir: Araştırmada Antik Yunan tiyatro metinlerinde vatandaş kavramı incelenmiştir. Yapılacak olan diğer çalışmalarda da ülkeler şu anki mevcut eğitim sistemlerinde yer alan vatandaş kavramı ile Antik Yunan tragedya veya geçmişe ait ilgili olabilecek farklı metinleri vatandaşlık açısından karşılaştırmalı olarak incelenebilir. Böylelikle geçmiş ve şu anki vatandaş kavramı arasında benzerlik ve farklılıklar ortaya konmasına faydalı olunabilir.

Yine yapılabilecek diğer çalışmalarda vatandaşlık kavramı farklı boyutları ile alınıp incelenebilir. Araştırmada doküman incelemesi aracılığıyla veriler toplanmıştır yapılabilecek benzer çalışmalarda farklı veri toplama teknikleri de işe koşulabilir. Bu çalışma doğrultusunda elde edilen veriler ülkelerin mevcut eğitim sistemlerine entegre edilerek kaybolan değerlerin yaşatılması sağlanabilir.